

สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รับที่.....
รับที่(อีเมล) 5186
วันที่ 24 พ.ค. 2565 9.30

ที่ ยธ ๐๙๐๔/๕๐๗๕

กระทรวงยุติธรรม
ถนนแจ้งวัฒนะ เขตหลักสี่
กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๑๐

๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๕

เรื่อง รายงานผลการพิจารณาศึกษาแนวทางและความเหมาะสมข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (เพิ่มเกณฑ์อายุเด็กในกรณีที่ได้กระทำความผิดอาญา)

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างอิง ๑. หนังสือสำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๓/๔๗๕๘ ลงวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕
๒. หนังสือกระทรวงยุติธรรม ที่ ยธ ๐๙๐๔/๓๕๓๖ ลงวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๕

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานการประชุมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เมื่อวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๕ จำนวน ๑๕ แผ่น

ตามหนังสือที่อ้างอิง คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ รับทราบข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ตามที่สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรและสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาเสนอ และให้กระทรวงยุติธรรมเป็นหน่วยงานหลักรับข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญฯ ของสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาดังกล่าว ไปพิจารณาร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณาศึกษาแนวทางและความเหมาะสมของข้อสังเกตดังกล่าว และสรุปผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวในภาพรวมแล้วส่งให้สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งเพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป และกระทรวงยุติธรรมได้รายงานความคืบหน้าการพิจารณาศึกษาแนวทางและความเหมาะสมข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญดังกล่าว ให้สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรีทราบ เมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๕ ความละเอียดทราบแล้ว นั้น

กระทรวงยุติธรรม ขอเรียนว่า ได้จัดประชุมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามมติคณะรัฐมนตรี ตลอดจนหน่วยงานที่มีภารกิจเกี่ยวข้องกับการดำเนินการดังกล่าว ประกอบด้วย ๑๓ หน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (กรมกิจการเด็ก และเยาวชน) กระทรวงมหาดไทย กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานศาลยุติธรรม ศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (กองทะเบียนประวัติอาชญากร) สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ และกระทรวงยุติธรรม (กรมคุมประพฤติ และกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน) เมื่อวันศุกร์ที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๕ เวลา ๐๙.๓๐ น. โดยวิธีการประชุมทางไกล (Video Conference) ผ่านระบบ Cisco Webex Meeting โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพิจารณาข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (เพิ่มเกณฑ์อายุเด็กในกรณีที่ได้กระทำความผิดอาญา) และรับฟังความคิดเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อเรื่องดังกล่าว ในการนี้ กระทรวงยุติธรรม ขอนำเรียนผลการพิจารณาข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญฯ ซึ่งได้พิจารณาประกอบความเห็นและข้อสังเกตของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ดังนี้

๑. ประเด็นการเตรียมความพร้อมของหน่วยงานในการบังคับใช้กฎหมาย ประกอบด้วย (๑) การส่งตัวเด็กที่อาจได้รับประโยชน์จากร่างพระราชบัญญัติฯ โดยนำเรื่องภูมิลำเนาของเด็กเป็นปัจจัยประกอบการพิจารณาดำเนินการในเรื่องดังกล่าว (๒) การพัฒนาพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็ก และวิธีการสำหรับเด็กตามประมวลกฎหมายอาญา (๓) การจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ หรือสร้างกลไกในการขับเคลื่อนการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กแบบบูรณาการระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม หน่วยงานคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก และภาคประชาสังคม (๔) กระบวนการส่งตัวเด็กระหว่างพนักงานสอบสวนกับพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็ก โดยต้องคำนึงถึงกระบวนการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก และประโยชน์สูงสุดที่จะเกิดขึ้นแก่เด็กเป็นสำคัญ และ (๕) การห้ามมิให้เปิดเผยหรือนำประวัติการกระทำความผิดทางอาญาของเด็กไปพิจารณาให้เป็นผลร้ายหรือเป็นการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมต่อเด็ก ทั้งนี้ ประเด็นการเตรียมความพร้อมของหน่วยงานในการบังคับใช้กฎหมายในภาพรวมที่ประชุมได้มีมติไว้ว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีการเตรียมความพร้อมภายในหน่วยงาน เช่น การเตรียมความพร้อมของพนักงานเจ้าหน้าที่ โดยการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมพนักงานเจ้าหน้าที่ เป็นต้น และมีการประสานงานระหว่างหน่วยงาน รวมถึงได้มีการจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดหากมีการส่งตัวเด็กหรือปล่อยตัวเด็กภายหลังกฎหมายมีการบังคับใช้ ทั้งนี้ สำหรับประเด็นการห้ามมิให้เปิดเผยหรือนำประวัติการกระทำความผิดทางอาญาของเด็กไปพิจารณาให้เป็นผลร้ายหรือเป็นการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมต่อเด็ก ศาลเยาวชนและครอบครัวกลางได้เน้นย้ำการดำเนินการตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด โดยสำนักงานตำรวจแห่งชาติจะได้มีการกำชับเรื่องการขอตรวจสอบประวัติอาชญากรรม ซึ่งจะต้องยื่นขอที่กองทะเบียนประวัติอาชญากร สำนักงานตำรวจแห่งชาติเท่านั้น ในกรณีเด็กอายุต่ำกว่าสิบสองปีจะไม่มีการเผยแพร่ประวัติของเด็กโดยเด็ดขาด แต่จะประสานไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ทราบ แนวปฏิบัติและกำชับเรื่องดังกล่าวเป็นลำดับต่อไป

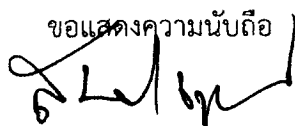
๒. ประเด็นการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ โดยการกำหนดแนวทางหรือกระบวนการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การประกาศใช้กฎหมาย เพื่อให้ประชาชนรับทราบและเข้าถึงมากยิ่งขึ้นในประเด็นนี้ เห็นว่าการประกาศใช้กฎหมายต้องดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๘๑ ประกอบกับมาตรา ๑๔๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ โดยพระราชบัญญัติต้องประกาศในราชกิจจานุเบกษา จึงจะมีผลใช้บังคับเป็นกฎหมายต่อไป นอกจากนี้ ในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์กฎหมาย ยังต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งออกตามความในมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ โดยมีสาระสำคัญที่สอดคล้องกับข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญฯ ในหลายประการ อาทิ การกำหนดให้หน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมายจัดทำมีและเผยแพร่กฎหมายและข้อมูลที่เกี่ยวข้องในระบบกลาง การกำหนดให้มีหน่วยงานและการพัฒนาระบบกลางเพื่อรวบรวมและเผยแพร่ข้อมูลกฎหมายและกฎเกณฑ์ เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการประเมินผลสัมฤทธิ์และการเข้าถึงบทบัญญัติของกฎหมาย รวมทั้งเป็นช่องทางในการร้องเรียนหรือข้อเสนอแนะจากองค์กรที่เกี่ยวข้องและประชาชน ทั้งนี้ ประเด็นการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ในภาพรวมที่ประชุมได้มีมติไว้ว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะมีแนวทางการดำเนินการ ๒ ประการ ได้แก่ ประการแรก เป็นการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับบุคลากรภายในหน่วยงานผ่านช่องทางของหน่วยงาน เพื่อให้เจ้าหน้าที่มีความรู้และความเข้าใจทำให้สามารถปฏิบัติงานได้บรรลุตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย ประการที่สอง เป็นการประชาสัมพันธ์กับประชาชนที่มารับบริการจากหน่วยงานโดยตรง ในขณะที่เดียวกันสำนักงานกิจการยุติธรรมจะผลิตสื่อเพื่อสร้างความเข้าใจกับสังคมในภาพรวม เพื่อให้ประชาชนเข้าใจว่าการแก้ไขกฎหมายโดยการเพิ่มเกณฑ์อายุเด็กในกรณีที่เด็กกระทำความผิดอาญาจากสิบปีเป็นสิบสองปี ไม่ได้เป็นการเปิดช่องทางให้ผู้กระทำความผิดกระทำความผิดมากขึ้นแต่อย่างใด

๓. ประเด็นการติดตามและประเมินผลการบังคับใช้กฎหมาย โดยการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย การสร้างความรู้ความเข้าใจร่างพระราชบัญญัติฯ รวมถึงการจัดทำคู่มือหรือแนวทางการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าว ทั้งนี้ สำนักงานกิจการยุติธรรมได้ดำเนินการเสนอแผนงานโครงการเพื่อรองรับการดำเนินการในเรื่องดังกล่าว พร้อมทั้งได้จัดทำแผนปฏิบัติการ (Action Plan) ที่กำหนดระยะเวลา งบประมาณ และผลผลิตการดำเนินงานที่ชัดเจนไว้เรียบร้อยแล้ว และจะเริ่มดำเนินการในเดือนเมษายน ๒๕๖๕ เป็นต้นไป ทั้งนี้ ประเด็นการติดตามและประเมินผลการบังคับใช้กฎหมายในภาพรวมที่ประชุมได้มีมติไว้ว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการประเมินผลและติดตามคุณภาพชีวิตของเด็กว่าเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางใด และมีหลักประกันเพื่อคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย ทั้งประมวลกฎหมายอาญาที่แก้ไขใหม่ และพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๖๖ หรือไม่ และการร่วมมือระหว่างหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง มีการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด รวมถึงประสิทธิภาพในการดำเนินงานตามกฎหมายของหน่วยงาน เช่น ด้านบุคลากร ด้านสถานที่ เป็นต้น

๔. ประเด็นการส่งเสริมการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กและการแก้ไขฟื้นฟูเด็กที่เหมาะสม ประกอบด้วย (๑) การแก้ไขถ้อยคำในเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัติฯ และการนำเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัติฯ ไปใช้ในโอกาสอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องด้วย (๒) แนวทางที่เหมาะสมในการบำบัด ฟื้นฟู และคุ้มครองเด็กแต่ละราย รวมถึงการศึกษาอบรมพัฒนาที่เหมาะสมกับความต้องการและศักยภาพของเด็กแต่ละราย (๓) มาตรการหรือกลไกเฝ้าระวังในการใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสม และป้องกันการกระทำความผิดผ่านสื่อสังคมออนไลน์ (๔) การมีส่วนร่วมของครอบครัว ชุมชน สังคม ในการฟื้นฟูจิตใจเด็กและการป้องกันการกระทำความผิดของเด็ก และ (๕) การพิจารณาออกกฎกระทรวงเกี่ยวกับการจัดให้มีสถานศึกษา สถานฝึกและอบรม หรือสถานแนะนำทางจิตในรูปแบบของเอกชน โดยเป็นการดำเนินการตามมาตรา ๗๔ ของประมวลกฎหมายอาญา และมาตรา ๕๕ ของพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๓ โดยประเด็นนี้กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนได้ชี้แจงว่า ได้มีการตั้งคณะทำงานเพื่อศึกษาหลักเกณฑ์การจัดให้มีสถานศึกษา สถานฝึกและอบรม หรือสถานแนะนำทางจิตในรูปแบบของเอกชน โดยมีผู้แทนจากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ และสถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (องค์การมหาชน) หรือ Thailand Institute of Justice (TIJ) เข้ามาเป็นคณะทำงานและร่วมดำเนินการในเรื่องดังกล่าว โดยการดำเนินการมีประเด็นการพิจารณาที่สำคัญ เช่น การศึกษาเรื่องการให้หรือเพิกถอนใบอนุญาต การถ่ายโอนอำนาจจากภาครัฐไปสู่ภาคเอกชน เป็นต้น ทั้งนี้ ประเด็นการส่งเสริมการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กและการแก้ไขฟื้นฟูเด็กที่เหมาะสมในภาพรวมที่ประชุมได้มีมติไว้ว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการจัดทำแผนแก้ไขฟื้นฟูเด็กเป็นรายบุคคล พร้อมทั้งมีการพัฒนาศักยภาพของเจ้าหน้าที่เพื่อการปฏิบัติต่อเด็กอย่างเหมาะสม การเตรียมความพร้อมของการมีส่วนร่วมของครอบครัว ชุมชน สังคม ในการฟื้นฟูจิตใจเด็กและการป้องกันการกระทำความผิดของเด็ก โดยใช้ศาสนาเป็นส่วนสำคัญในการขัดเกลาจิตใจ และนอกจากการมีส่วนร่วมของครอบครัว ชุมชน สังคมแล้ว ยังมีการป้องกันการใช้เทคโนโลยีที่ไม่เหมาะสมอีกด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมศักดิ์ เทพสุทิน)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

สำนักงานกิจการยุติธรรม

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๓๗๘๘ หรือ ๐๘ ๓๖๖๘ ๕๕๑๖ (นที) โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๘๙๓๕

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ w_natee@oja.go.th